

Z OBSAHU	Křest je dar Boží. Poselství Svatého otce k postní době	04
	Kde jsou světcí? Západní svět je ohrožen vlastní slabostí	06
	Kdo seje vítr, sklídí bouři. Rozhovor s novinářem Peterem Seewaldem	07
	Velehrad jako symbol věrnosti Bohu. Homilie P. Petra Piňhy	12

TRADICE OTCŮ

Z kázání svatého papeže Lva Velikého (†461)

V těchto dnech, kterým tajemství obnovy člověka vtisklo mimořádný charakter a které podle pevného řádu předcházejí velikonočnímu svátku, se nám ukládá, abychom se lépe připravili a duchovně očistili. Přímo k podstatě velikonočních svátků totiž patří, že se celá Církev má radovat z odpuštění hříchů. To platí nejenom pro ty, kteří se znovu rodí ze svátostného křtu, ale i pro ty, kteří již dříve byli přijati za Boží děti.

I když z nás totiž vytváří nové lidi zásadním způsobem koupel znovuzrození, přece se všichni potřebujeme každodenně očišťovat od rezu smrtelnosti. A není mezi námi nikdo, kdo by se na své cestě kupředu neměl snažit, aby byl stále lepší. Celkově je třeba zaměřit všechno úsilí k tomu, aby při oslavě dne vykoupení nebyl nikdo v zajetí svých starých chyb.

Proto tedy, nejmilejší, to, co má dělat každý křesťan v každé době, je nyní třeba dělat ještě horlivěji a zbožněji, aby se apoštolské ustanovení o čtyřicetidenním postu neplnilo pouze újmou v jídle, ale abychom se co nejvíce zdržovali zlého.

Není nic užitečnějšího než spojit s rozumným a svatým postem skutky milosrdenství. Tímto společným slovem milosrdenství rozumíme nejrůznější chvályhodné skutky zbožnosti a lásky, takže i při nestejných možnostech mohou věřící prokázat stejného ducha milosrdenství.

Neboť lásce, kterou jsme zavázáni stejně vůči Bohu i vůči člověku, nikdy nestojí v cestě tolik překážek, že by nemohla svobodně usilovat o dobro. Podle andělských slov: *Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle* se každý člověk posvěcuje nejen tím, že má dobrou vůli, ale i tím, že uskutečňuje pokoj, když bližním, kteří strádají jakoukoli nouzí, prokazuje účinnou lásku.

Pokoušení Krista. Benátky, bazilika sv. Marka (mozaika z 12. stol.). Wikipedie

Být solí země a světlem světa

Úvodní slovo ostravsko-opavského biskupa Mons. Františka Lobkowicze

S neúprosnou pravidelností nám liturgický rok připomíná prožívání dějin spásy. Bůh, kdysi lidmi odmítnutý, slibuje nápravu a zcela konkrétně vstupuje do dějin tohoto světa, do života každého jednotlivce.

Popeleční středou vstupujeme do doby postní, tedy do období, které nám připomíná čtyřicetileté putování vyvoleného národa do země zaslíbené. Je to cesta z hříchu – tedy z jeho otroctví – do prostoru svobody dětí Božích. Veliký Mojžíš se stává nástrojem Božího vedení.

Avšak doba postní nám připomíná také Ježíšovu přípravu na poslání, které má od věků od svého Otce. V evangeliu svatého Lukáše čteme nejprve o křtu, který přijal od Jana, a o rodokmenu, kterým je připomenuto jeho propojení s Izraelem, a pak že Ježíš odchází na poušť, kde se čtyřicet dní modlí, hovoří se svým Otcem, ale také hladoví a je pokoušen od ďábla. Ďábel, otec zla, se snaží proniknout do sa-

motného jádra nekonečného dobra a chce ho svou zlobou zničit. Ale v Ježíšovi je síla Boží, a ta dokáže odmítnout všechna pokušení, protože není nad sílu Boží!

Žijeme v době, která je plná pokušení a je někdy opravdu těžké jim odpírat. Ďábel je silnější než naše slabost. Ale buď nám povzbuzením a útěchou, že překonáváním pokušení se Ježíš stává solí země a světlem světa a ukazuje nám svoji moc. Vybízí nás k následování: pojďte za mnou, nebojte se, jsem s vámi. Zve nás, abychom nabídnutý čas postní doby náležitě využili k jasnému rozhodnutí: chci jednou dosáhnout Božího království. A já pevně věřím, že se za pár týdnů blahoslavený Jan Pavel II. bude přimlouvati i za nás v naší kotlině, neboť nám kdysi řekl, že naše země je zemí svatých. Kež se nám podaří být solí naší země, světlem pro ty, kteří hledají.

Mons. František V. Lobkowicz, O.Praem biskup ostravsko-opavský

Foto: koptisch.wordpress.com

Šok jménem Wojtyła

Ve středu 16. února prezentoval kardinál Giovanni Battista Re, bývalý prefekt kongregace pro biskupy, knihu *Shock Wojtyła: L'inizio del Pontificato*, kterou vydalo v itaštině nakladatelství San Paolo. Obsahuje 15 esejů různých autorů a zachycuje tak reakce z různých perspektiv – z katolického světa, z veřejného mínění, z médií, z mezinárodních vztahů – tak, jak zazněly po oznámení 16. října 1978.

Knihy je prvním svazkem z řady, jež má historicky rekonstruovat pontifikát Jana Pavla II. Autorem tohoto projektu je zakladatel komunity Sant'Egidio Andrea Riccardi. Podle něho nebyl Wojtyła jen šokem, ale také terapií na dvě základní krize křesťanství v roce 1978. První byla krize „východní“ Evropy, kde strach vyvolaný komunismem vzbuzoval dojem, že Církev nemůže nic dělat. Wojtyła zde představoval naději.

Druhá krize byla na Západě, kde panovalo domnění, že krizi křesťanství tváří v tvář sekularismu nelze zastavit. Polský papež ukázal, jak prastará Církev může představovat mládí i tvořivost.

Nový papež se díval jinými očima do jiných časů. Jeho volba změnila mezinárodní vztahy a „Ostpolitik“ Svatého stolce. Největším šokem pak byla pro komunistické úřady.

Kardinál Re připomněl, že největší dopad měla intenzita jeho modlitby. V Mentorelle řekl, že prvním úkolem papeže je modlit se. A to bylo jeho nejhlubší přesvědčení.

Zenit

Povzbudivé úspěchy v boji za pronásledované křesťany

Už víc než čtyři tisíce lidí se podepsalo pod podpisovou akci Petice na podporu pronásledovaných křesťanů. Ministr zahraničí Karel Schwarzenberg písemně odpověděl na otevřený dopis výboru petice, který je složen ze zástupců Res Claritatis, Mladých křesťanských demokratů a časopisu Duše a hvězdy.

Ministr v závěru svého dopisu píše, že považuje za vhodnější, „abychom aktivně hájili právo křesťanských menšin na naprostou náboženskou svobodu a snažili se přispět k tomu, aby jejich věřící mohli žít důstojně v mateřských zemích“, spíš než aby Česká republika křesťanům, kterým v některých muslimských a totalitních státech hrozí smrt kvůli jejich víře, aktivně nabízela azyl. Proto ho petiční výbor znovu vyzývá, „aby ještě jednou zvážil možnost aktivních kroků ... a aby se nebál nabídnout perzekvovaným osobám možnost azylu v České republice“. Zároveň výbor oceňuje, že se Karel Schwarzenberg – jak píše – 31. ledna na jednání Rady ministrů zahraničí Evropské unie připojil k iniciativě svého italského kolegy Franca Frattiniho, aby EU vlnu krvavého násilí proti křesťanům odsoudila (také k tomu ho otevřený dopis organizátorů petice vyzýval). Žádné takové stanovisko se však pro odpor vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci Catherine Ashtonové a ministrů Španělska a Irska neprosadilo, ovšem došlo k tomu na druhém zasedání rady 21. února, kdy se podařilo křesťany ve stanovisku rady i výslovně uvést. Ashtonová dokonce vydala osobní stanovisko odsuzující brutální vraždu polského salesiánského misionáře P. Marka Rybiňského v Tunisu, k níž došlo jen několik dní před zasedáním. Zasluhu na tomto průlom v postoji Rady EU má i tlak Evropského parlamentu, který už od podzimu naléhá, aby se EU problémem rostoucího násilí proti křesťanům zabývala, i osobní postoj předsedy parlamentu Jerzyho Guzka. Pronásledování křesťanů se v posledních týdnech stává v evropské politice stále významnějším tématem navzdory chladnému přístupu světových médií. Je to z velké části i tlakem zdola – od aktivních občanů. Petice za pronásledované křesťany (<http://cirkev.wordpress.com/petice>) trvá do 31. března.

RC

Kanada: Arcibiskup připomíná zdravotníkům povinnost nepodílet se na špatných praktikách

Vancouverští arcibiskup J. Michael Miller vyzval pracovníky ve zdravotnictví, aby nekapitulovali „před spiknutím mlčení a spoluvinou“, když jsou podkopávána práva svědomí. Řekl, že rostoucí sekularismus ve společnosti představuje hrozbu náboženství ve veřejné sféře, zejména v oblasti zdravotní péče. Zdravotníci musí ve své práci svobodně uskutečňovat svou víru. Nutit věřící, aby si své smýšlení nechali pro sebe, je zastřená cesta k omezování svobody projevu věřících. Zdravotníci mají závažnou povinnost nepodílet se na praktikách, které, byť jsou dovoleny zákonem státu, jsou v protikladu k Božímu zákonu. Odmítnout účast na takových věcech není jen povinnost, je to také základní lidské právo. Nesmíme dovolit, abychom byli zatlačováni na okraj kvůli nedostatku vlastní odvahy. Nesmíme kapitulovat před konspirací mlčení.

HPŽ ČR

RC Monitor si můžete objednat na adrese: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz nebo na internetových stránkách <http://res.claritatis.cz>. Zde se také můžete zaregistrovat, máte-li zájem o pravidelné zasílání zpráv e-mailem. Periodikum je distribuováno zdarma a lze jej v požadovaném počtu kusů objednat na adrese redakce. Jeho vydávání je možné jedině díky zasláním darům, které pokrývají náklady na tisk a distribuci. Náklady na jedno číslo jsou přibližně 20 Kč, což za rok činí 440 Kč. Všem dárcům Pán Bůh zaplať. Dary lze podle § 15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.

Vatikánská ročenka: počet katolíků na světě roste

Benediktu XVI. byla v sobotu 19. února představena vatikánská ročenka na rok 2011. Její redakce byla svěřena mons. Vittoriu Formentimu a prof. Enricovi Nenna z Centrální kanceláře statistiky Církve. Z ročenky vyplývají některá zajímavá data z loňského roku.

Svatý otec během roku 2010 ustanovil 10 nových biskupských sídel, jeden apoštolský exarchát a jeden apoštolský vikariát. Jedna diecéze byla povýšena na metropolitní sídlo, dvě prelatury na diecézi a jedna apoštolská administrace na apoštolský vikariát. Data, která se týkají roku 2009, nabízejí pohled na vývoj v 2 956 církevních okrscích na světě. Počet katolíků vzrostl mezi lety 2008 a 2009 o 15 milionů, tedy o 1,3 % – z 1 miliardy 166 milionů na 1 miliardu 181 milionů. O 1,3 % vzrostl ve stejných letech také počet biskupů na světě. V roce 2008 jich bylo 5002 a o rok později 5065. Nejdynamičtější je v tomto směru Afrika (1,8 %), nejméně naopak Asie (0,8 %).

Počet kněží nadále roste již od roku 2000. Přibývá diecézních i řeholních kněží. Za posledních deset let jich je na celém světě o 1,34 % více. V roce 2000 bylo 405 178 kněží a v roce 2009 celkem 410 593. Počet kněží poklesl pouze v Evropě, na ostatních kontinentech čísla rostou. Přibýlo také trvalých jáhnů, a to o 2,5 %, z 37 203 v roce 2008 na 38 155 v roce 2009. Celkový pokles naopak zaznamenaly ženské řehole, a to i přes to, že v Africe a Asii jejich počet roste. V roce 2009 byl počet sester 729 371 oproti 739 068 sestrám v roce 2008. Vzrostl také počet kandidátů kněžství (0,82 %), a to především v Africe a Asii (2,39 % a 2,20 %).

Ra Vat

Také kardinál Kasper se vyslovuje pro celibát

Kardinál Walter Kasper napsal pro *Frankfurter Allgemeine Zeitung* příspěvek, v němž se staví kriticky k memorandu německých teologů. Kasper připouští, že krize Církve v Německu je nepopiratelná, a že v této situaci mají teologové zvláštní odpovědnost. Memorandum však podle něj k řešení krize nepřispívá: „Ptám se, jak může teolog mluvit o dnešní situaci, aniž by zmínil dnešní krizi západního člověka v jeho vztahu k Bohu. Memorandum zůstává trčet v tom, co samo na Církvi kritizuje – že se totiž zabývá jen sama sebou. Není tomu naopak tak, že krize Církve je teprve důsledkem krize západního člověka v jeho vztahu k Bohu?“

„Celibát se přece nestal horkým bramborem teprve dnes. ... Už nejméně tři světové synody biskupů se jím zabývaly z exegetického i historického hlediska a drtivou většinou se vyslovili pro jeho zachování,“ píše Kasper dále. „Krize západního člověka v jeho vztahu k Bohu nás nedovedla jen ke krizi celibátu, ale i ke krizi víry a společenství. Za radikální řešení považuji jen to, které začíná právě u tohoto kořene a nesnaží se jen povrchně omílat otázku celibátu.“

Zenit

Film o vraždě trapistů získal Césara

Film *O bozích a lidech*, který líčí příběh trapistů zavražděných v roce 1996 v Alžírsku, získal v pátek 25. února nejvyšší francouzskou filmovou cenu. Od počátku patřil mezi hlavní favority jak mezi kritiky, tak u veřejnosti. Ve Francii film zhlédly v kinech více než 3 miliony diváků a na Césara dostal dokonce 11 nominací. Nakonec vyhrál ve třech kategoriích: jako nejlepší film, za kameru a za vedlejší roli. Poslední uvedené ocenění dostal Michael Lonsdale, který ztělesnil řeholníka-lékaře, bratra Luka. Podle režiséra Xaviera Beauvois film vděčí za svůj úspěch moudrosti mnichů, kterou se v tomto díle snažil předat. Připomeňme, že film *O bozích a lidech* byl v minulém roce oceněn také na festivalu v Cannes, kde obdržel Grand Prix, tedy druhou nejvyšší cenu.

Ra Vat

SLOVO KNĚZE

Na dveře zas klepe postní doba. Čtyřicet dní, v kterých můžeme s Ježíšem vyjít na poušť. Jde o liturgické období z jedné strany náročné, neboť nás stojí újmu, ovládnání se a sebezápor. Z druhé strany jde o dobu krásnou, jelikož nás přibližuje k Pánu a dává prostor k prohloubení, očistění a duchovní obnově.

Evangelium nám říká, že Pán Ježíš byl na poušť vyveden Duchem Svatým, že nic nejedl, až vyhladověl, a že zvítězil nad trojím pokušením ďábovým. V tom všem můžeme Pána následovat a jemu se připodobnit. Rozhodnutí pro půst není jen naše lidské, ale pomáhá nám v něm také Boží Duch. On dává též správný smysl postu: totiž uvolnit se od zaměření na věci pozemské, abych mohl tím víc vnímat samotného Boha. Postím se z lásky k Pánu a abych mohl lépe zakoušet jeho přítomnost a přijímat jeho Lásku. V tomto nerušeném spojení nás Pán pak očisťuje a obnovuje.

Čtyřicet dní nejíst asi svede málokdo. Pro většinu z nás by to ani nebylo rozumné, neboť nemůžeme opustit své stavovské a pracovní povinnosti, pro něž potřebujeme přísun energie. Přesto je doporučeníhodné uskrovnit se v jídle spíše více než méně. Kromě oné větší citlivosti pro věci Boží může být tato újma také výrazem soucítění s lidmi, kteří hladověl nedobrovolně. Zrovna dnes jsem četl o matce s dvěma dětmi, která uprchla ze severního Súdánu na jih. Raduje se ze svobody, ale pro svou rodinu má k jídlu jen miskou natrhaného listí. Půst nám pomáhá myslet v modlitbě na všechny jakkoli strádající lidi.

A pak jsou tu ta pokušení. Jistě přijdou. Nejen pokušení spáchat nějaký hřích, ale také pokušení kompenzovat půst třeba televizí, filmy, internetem či jinou zábavou. A též pokušení pýchy, jaký jsem dobrý, že to zvládám. Odolejme s pomocí Boží a vytrvejme na poušti s Ježíšem a ve službě bratřím. Pak i k nám možná přistoupí andělé s nějakou nebeskou odměnou.

fr. Pavel Maria OP

*fr. Pavel M. Mayer OP,
dominikánský kněz,
magistr noviců*

KŘEST JE DAR BOŽÍ

Poselství Svatého otce Benedikta XVI. k postní době

V letošním poselství k postní době nás Svatý otec vyzývá ke znovuobjevení našeho křtu jakožto rozhodujícího momentu celé naší existence. Zkrácenou verzi tohoto poselství přinášíme.

Křtem jste byli spolu s Kristem položeni do hrobu, a tím také zároveň s ním vzkříšeni (srov. Kol 2,12).

Postní doba nás přivádí ke slavení Velikonoc, Církev hledí vstříc definitivnímu setkání se svým Ženichem na věčnosti, namáhá se v modlitbách a činorodé lásce, zintenzivňuje svoji očistnou duchovní pouť, aby čerpala z mystéria vykoupení hojnost nového života v Kristu.

Nový život v Kristu

Tento život nám byl předán už v den našeho křtu, kdy jsme se stali účastníky smrti a zmrtvýchvstání Krista a začalo naše radostné a povznášející dobrodružství učedníka. Svatý Pavel ve svých listech opakovaně naléhá na jedinečné společenství se Synem Božím, uskutečněné tímto obmytím. Fakt, že ve většině případů je křest přijímán v raném dětství, jasně poukazuje na to, že se jedná o Boží dar: nikdo si nezaslouží věčný život vlastními silami. Milosrdenství Boha, které smazává hříchy a umožňuje zakoušet ve vlastním životě „smýšlení, jaké měl Ježíš Kristus“ (Flp 2,5), je člověku udíleno nezaslouženě.

Apoštol národů vyjadřuje v listě Filipánům smysl proměny, k níž dochází účastí na smrti a zmrtvýchvstání Krista, a ukazuje její cíl: „Tak na sobě poznám Krista i moc jeho zmrtvýchvstání a účast v jeho utrpení; a protože umřel on, i já mu chci být v tom podobný. Potom, jak doufám, dosáhnu i vzkříšení z mrtvých“ (Flp 3,10–11). Křest tedy není obřad minulosti, nýbrž setkání s Kristem, které utváří veškerou existenci pokřtěného, uděluje mu život Boží a povolává jej k upřímnému obrácení, zahájenému a podporovanému milostí, která jej přivádí do stavu Kristovy zralosti. Křest a postní doba jsou spojeny zvláštním poutem určitého zakoušení milostí, která

zachraňuje. V této svátosti se uskutečňuje ono veliké tajemství, kterým člověk umírá hříchu, je mu dána účast na novém životě ve vzkříšeném Kristu a dostává téhož Božího Ducha, který vzkřísil Ježíše z mrtvých (srov. Řím 8,11). Tento nezasloužený dar musí být v každém z nás ustavičně oživován a postní doba je něčím na způsob katechumenátu, který byl pro křesťany antické církve a je také pro katechumeny dnešní doby nezastupitelnou školou víry a křesťanského života. Všichni prožívají křest jako opravdu rozhodující moment celé svojí existence.

Křest není obřad minulosti, nýbrž setkání s Kristem, které utváří veškerou existenci pokřtěného.

Boží slovo pro postní dobu

První neděle postní doby nám připomíná naši lidskou podmíněnost na této zemi. Vítězný boj proti pokušením, který stojí na počátku Ježíšova poslání, je pozváním k uvědomění si vlastní křehkosti a přijetí milosti, která osvobozuje od hříchu a vlévá novou sílu v Kristu, jenž je cestou, pravdou a životem. Je to rozhodné připomenutí toho, že křesťanská víra v sobě podle Ježíšova příkladu a ve spojení s ním zahrnuje určitý zápas „proti těm, kteří mají svou říši tmy v tomto světě“ (Ef 6,12). Dábel je v něm činný a neúnavný i dnes, když pokouší člověka, který se chce přiblížit k Pánu. Kristus z něho však vychází vítězně, aby otevřel také naše srdce pro naději a vedl nás k vítěznému překonávání svodů zla.

Evangelium o Proměnění Páně nám klade před oči Kristovu slávu, která předjímá vzkříšení a ohlašuje zbožštění člověka. Křesťanské společenství si uvědomu-

je, že je – podobně jako apoštolové Petr, Jakub a Jan – „vzato na vysokou horu“ (Mt 17,1), aby znovu přijalo v Kristu, jako synové v Synu, dar milosti Boží. Je to pozvání k odstupu od všedního lomu a ponoření do přítomnosti Boha.

Ježíšova prosba Samaritánce: „Dej mi napít“ (Jan 4,7) z liturgie třetí neděle vyjadřuje vroucí zájem Boha o každého člověka a chce v našem srdci vzbudit touhu po daru „vody, která tryská k životu věčnému“ (v. 14), po daru Ducha Svatého, který činí z křesťanů „opravdové ctitele“ schopné prosit Otce „v duchu a pravdě“ (v. 23). Pouze tato voda může uhasit naši žízeň po dobru, pravdě a krásě! Pouze tato voda, kterou nám daroval Syn, svlažuje poušť neklidné a nespokojené duše, „dokud nespočine v Bohu“, jak to vyjadřují proslulá slova svatého Augustina.

Neděle slepého od narození podává Krista jako světlo světa. Evangelium oslovuje každého z nás: „Věříš v Syna člověka?“ „Věřím, Pane!“ (Jan 9,35.38) odpovídá s radostí slepec od narození a stává se tak hlasem každého věřícího. Zázrak uzdravení je znamením, že Kristus chce spolu se zrakem otevřít náš vnitřní pohled, aby se naše víra stávala stále hlubší a abychom v něm mohli rozpoznávat našeho jediného Spasitele. On osvětluje všechny temnoty života a člověka uvádí do života „synů světla“.

Když je nám v páté neděli zvěstováno Lazarovo vzkříšení, ocitáme se před posledním tajemstvím naší existence: „Já jsem vzkříšení a život... Věříš tomu?“ (Jan 13, 25–26) Pro křesťanské společenství je to moment, kdy spolu s Martou upřímně vkládáme veškerou naději v Ježíše Nazaretského: „Ano, Pane, věřím, že ty jsi Mesiáš, Syn Boží, který má přijít na svět“ (v. 27). Společenství s Kristem v tomto životě nás připravuje k překonání hranice smrti, abychom žili bez konce

v něm. Víra ve vzkříšení mrtvých a naděje života věčného otevírají náš pohled k poslednímu smyslu naší existence: Bůh stvořil člověka ke zmrtvýchvstání a k životu, a tato pravda dodává autentickou a definitivní dimenzi dějinám lidí, jejich osobní existenci i jejich sociálnímu soužití v kultuře, politice a ekonomice. Bez světla víry končí celý vesmír uzamčen v hrobě, bez budoucnosti a bez naděje.

Postní doba nachází své dovršení ve Velikonočním třídení, zejména ve vigílii Svaté noci. Obnovením křestních slibů znovu potvrdíme, že Kristus je Pánem našeho života a stvrdíme pevný závazek odpovídat na působení milosti, abychom byli jeho učeďníky.

Půst

Naše ponoření do smrti a zmrtvýchvstání Krista skrze svátost křtu nás denně podněcuje k osvobození našeho srdce od tíže materiálních věcí, od egoistického pouta se „zemí“, které nás ochuzuje a brání nám v ochotě a otevřenosti vůči Bohu a bližnímu. V Kristu se Bůh zjevil jako Láska (srov. 1 Jan 4,7–10). Kříž Kristův, „slovo kříže“, zjevuje spásnou moc Boha (srov. 1 Kor 1,18), který se dává, aby člověka pozvedl a obdařil jej spásou; zjevuje lásku ve své nejradičálnější formě (*Deus caritas est*, 12). Postní doba vychovává ke stále radikálnějšímu životu lásky Kristovy prostřednictvím tradičních praktik postu, almužny a modlitby, vyjadřujících snahu o obrácení. Půst, který může mít různé motivace, má pro křesťana význam hluboce náboženský. Ochuzením svého stolu se učíme překonávat egoismus, abychom žili logikou darování a lásky; snášením nedostatku něčeho, co není zbytečné, učíme se odtrhávat pohled od svého „já“, abychom objevili Někoho vedle sebe a rozpoznávali Boha v tváři svých bratří. Pro křesťana není půst něčím, co uzavírá do nitra, nýbrž více otevírá člověka vůči Bohu a potřebám bližních a přetváří lásku k Bohu na lásku k bližnímu (srov. Mk 12,31).

Almužna

Na své cestě jsme vystaveni také pokušením po majetku, bažením po penězích, jež ohrožuje primát Boha v našem životě. Žádostivost po majetku vede k násilí,

podvádění a smrti. Proto Církev zvláště v postní době připomíná praxi almužen, tj. schopnost dělit se. Idolatrie majetku totiž nejenom vzdaluje od druhých, ale vyprazdňuje člověka, činí ho nešťastným, podvádí jej a klame, aniž by mohl realizovat to, co mu slibuje, protože staví materiální věci na místo Boha, jenž je jediným zdrojem života. Jak chápat otcovskou dobrotu Boha, je-li srdce plné samolibosti a vlastních plánů, o nichž se mylně domnívá, že mu zajistí budoucnost? Je pokušením myslet si jako boháč z podobství: „Mám velké zásoby na mnoho let...“ Víme, co o tom soudí Pán: „Blázne, ještě této noci budeš muset odevzdat svou duši...“ (Lk 12,19–20). Praktikování almužny je připomínkou primátu Boha a všímavosti vůči druhým, abychom znovu objevovali dobrotu našeho Otce a dostávalo se nám jeho milosrdenství.

Křest osvobozuje naše srdce od egoistického pouta se „zemí“, které nás ochuzuje a brání nám v ochotě a otevřenosti vůči Bohu a bližnímu.

Křest. Kniha hodin, Flandry (1460)
Foto: Picasa Web Albums, Bob Swain

Modlitba

Během postní doby nám Církev v obzvláštní hojnosti podává Boží slovo. Jeho rozjímáním a vnitřním osvojováním se učíme cenné a nezastupitelné formě modlitby, abychom denně Božím slovem žili, protože pozorné naslouchání Bohu živí cestu víry, kterou jsme započali křtem. Modlitba nám také umožňuje osvojit si nové pojetí času: bez perspektivy věčnosti a transcendence se totiž naše kroky stáčí k horizontu, který nemá budoucnost. V modlitbě však nacházíme čas pro Boha, poznáváme, že „jeho slova nepominou“ (srov. Jan 16,22), vstupujeme do onoho vnitřního společenství s ním, „které nám nikdo nebude moci odejmout“ (srov. Jan 16,22), a otevíráme se k naději, která neklame, k životu věčnému.

Ponoření do Kristovy smrti a zmrtvýchvstání

Postní putování, ve kterém jsme zvaní rozjímat o tajemství kříže, je vlastně „připodobňování se Kristu v jeho smrti“ (srov. Flp 3,10), a tím uskutečňování hluboké konverze našeho života: nechat se proměnit působením Ducha Svatého jako svatý Pavel na cestě do Damašku; s rozhodností orientovat svoji existenci podle Boží vůle, osvobodit se ze svého egoismu, překonat touhu po ovládnutí druhých a otevřít se Kristově lásce. Postní doba je příhodným momentem pro uznání naší slabosti, abychom upřímně revidovali svůj život, přijali obnovující milost svátosti pokání a rázně vykročili ke Kristu.

Skrze osobní setkání s Vykupitelem a prostřednictvím půstu, almužny a modlitby nás cesta obrácení vstříc Velikonočům vede ke znovuobjevení našeho křtu. Obnovme v této postní době přijetí milosti, kterou nám v onom momentu daroval Bůh, aby osvěcovala a vedla všechny naše skutky. To, co tato svátost znamená a uskutečňuje, jsme povoláni denně žít ve stále velkodušnějším a autentičtějším následování Krista. Na této cestě se svěťme Panně Marii, která zrodila Boží Slovo ve víře i v těle, abychom se jako ona ponořili do smrti a zmrtvýchvstání jejího Syna Ježíše a měli život věčný.

Přeložil P. Milan Glaser SJ
Radio Vaticana
(Mezilitulky a úpravy redakce)

KDE JSOU SVĚTCI?

Západní svět je ohrožen vlastní slabostí

Fred Villanueva: Benedikt XVI. v modlitbě se svatými teology (2002–2008)

Svatý otec obklopen svatým Augustinem, svatým Tomášem Akvinským, svatou Kateřinou Sienskou, svatou Terezií z Ávily, svatým Janem od Kříže, svatým Josemariou Escrivou a dalšími světcí se modlí za mír světa.

Foto: www.fredvillanueva.com

Západní člověk potřebuje reinkarnaci. Znovu se stát tím, kým býval v minulosti: hrdinou a světcem – tak uzavírá jeden ze svých fejetonů šéf vatikánské banky Ettore Gotti Tedeschi. Jeho oborem nejsou jen peníze. Vedle práce v bance se zabývá také etikou podnikání a filosofií. I proto jeho fejetony často překračují úzkou sféru byznysu. Tentokrát varoval před globalizací kultury, konkrétně před postupující invazí Dálného východu, která se netýká už jen hospodářství, ale přenáší se také do duchovní sféry, do rozhodování o tom, co je dobré a co zlé. V konfrontaci s nezadržitelnou vlnou z Východu je západní svět ve svém aktuálním stavu odsouzen k prohře, kvůli své vlastní slabosti. Naše hodiny ukazují za pět minut dvanáct. Buď západní člověk něco udělá sám se sebou nebo se jeho civilizace nadobro změní v historii. Gotti Tedeschi nicméně není defetistou. Věřící, že záchrana světa je v rukou katolíků. Právě ti se musí jako první „reinkarnovat“, naučit se heroismu a svatosti – po boku Benedikta XVI.

Když už je řeč o reinkarnaci, stojí za povšimnutí, že papež v posledním

měsíci na střeďních audiencích připomíná velké osobnosti reformy Církve z druhé poloviny 16. a z počátku 17. století. Terezie z Ávily, Jan od Kříže, Petr Kanisius a Robert Bellarmin. I oni žili za pět minut dvanáct. Evropou se šířila protestantská reformace. Církev musela rychle reformovat sebe samu, aby vůbec přežila. Tyto čtyři postavy, vedle několika dalších, jako Ignác z Loyoly nebo Filip Neri, patří mezi hrdiny tehdejší katolické reformy. Situace, v níž se ocitli, vypadala často beznadějně. Když Benedikt XVI. mluvil o Kanisiovi, poznamenal, že poslání jemu svěřené bylo neproveditelným úkolem. Měl totiž vrátit Církvi německé země v době fascinace reformací Martina Luthera. Z papežských katechezí o svatých reformátorech není snadné vytáhnout hotový recept pro naše časy. Okolnosti, v kterých žijeme, jsou úplně jiné. Důležité ovšem je to, že se těmto světcům podařilo vykonat věci podle všech ukazatelů nemožné. Ukazuje nám to, že ani my nejsme v dnešním světě na prohraných pozicích. Záchrana civilizace, o níž píše Gotti Tedeschi, není nemožná.

Co na první pohled odlišuje reformátory 16. století od dnešní situace, je skutečnost, že všichni byli řeholníky. V naší době jen zřídka bývají avantgardou obnovy Církve exponenti řeholních společenství, protože mnoho řádů v západním světě bojuje o přežití. Příkladem mohou být americké ženské řehole: 84 % z nich nemá žádná povolání. Mladou základnu a dynamismus vykazují pouze ta společenství, která se rozhodla pro evangelijní radikalismus nebo se vrátila k dávné tradici.

Zajímavým papežovým tahem v této věci byla nedávná nominace šéfa vatikánského úřadu pro zasvěcený život. Stal se jím brazilský arcibiskup João Braz de Aviz, který – jak sám řekl – se v řeholním životě vůbec nevyzná. Co ale zná velmi dobře, je prostředí nových církevních hnutí. Od 17 let je fokolarínem a jak tvrdí, právě přináležetost k hnutí zachránila jeho víru i kněžství, když jej sváděla teologie osvobození. Má tedy snad k obnově místních církví, včetně řeholí, dojít za přispění hnutí, jako je právě Fokoláre, Opus Dei nebo Neokatechumenát? Kde jsou světci dnešní reformy?

Krzysztof Bronk

Krzysztof Bronk pracuje jako redaktor polské redakce Radia Vaticana.

Ve střeďních katechezích papež v poslední době představuje světce potridentské reformy Církve. Kdo se dnes stane motorem obnovy křesťanství na Západě?

KDO SEJE VÍTR, SKLIDÍ BOUŘI

Rozhovor s novinářem Peterem Seewaldem

Autor poslední knihy rozhovorů s Benediktem XVI. Peter Seewald rozmlouval s agenturou *Kath.Net* o memorandu katolických teologů německé jazykové oblasti, kteří navrhují Církvi změny, jež jsou podle nich nezbytné: mimo jiné zrušení celibátu, zavedení svěcení žen a akceptování homosexuálních svazků.

Pane Seewalde, jak se díváte na diskusi o celibátu v memorandu teologů?

Všichni zápasíme o správnou cestu. Církve nemůže zůstat taková, jaká je. Jde o očistění, o renesanci hodnot, o výraznější profil, o postavení Církve v moderní době – koneckonců o úkol, o nabídku učinit křesťanství v této dramatické situaci zřetelnější a tím zachránit lidi. Memorandum však jde opačným směrem.

Proč?

Je zde koncentrována akce neoliberárních sil, které kují pikle, aby vynucovaly přestavbu, jež by katolickou církev okradla o její podstatu, a tím o jejího ducha a její sílu. Na konci pak stojí všesvětová církev, v níž měřítkem všech věcí není Bůh, ani evangelium, nýbrž nezávislý člen obce, usměrňovaný velekněžskými duchy doby. Jak řekl apoštol Pavel: „Přijde doba, kdy lidé nesou zdravé učení, nýbrž si podle vlastních choutek nahromadí učitele, kteří šimrají jejich uši, odvrátí sluch od pravdy a obrátí se k bájím“ (2 Tim 4,3).

Iniciátoři memoranda tvrdí, že tím zasáhli nerv.

To lze říci. Nerv milionů věřících, kteří už mají plné zuby této diskuse, kterou jsme nesčetně let trpělivě snášeli. Je třeba „vyvést Církev z jejího ochromujícího zaobírání sebou samou“, říkají s krokodýlími slzami v očích. Absolutně pomatené. Jsou to totiž právě tyto skupiny, které ono „zaobírání sebou samým“ vypěstovaly v máni a tím už 25 let zabraňují, aby se Církve v Německu zabývala opravdovými problémy. Žasnu nad nepoctivostí diskuse, nad zkraslenými argumenty, nad rozsahem demagogie, která je tu použí-

vána. Tato kampaň možná vyvolá mobilizaci a solidarizaci věrných Církvi, s čímž iniciátoři nepočítali.

Co se skrývá za memorandem?

To není povstání mladých, nýbrž vzpoura v domově důchodců. Teologický establishment se spojuje s tak charismatickými politiky, jako je Althaus a Schavan, jako frontový velitel prezident parlamentu Lammert, který zve papeže k sobě, aby mu pak přetáhl mitru přes uši. Jak podlá hra. Nelze ani zapomínat na ony agitátory, kteří už dávno ztratili dovolu učít (*veniam docendi*), protože už léta

Co se musí v Církvi změnit?

Vždyť je to někdy náramně prosté: Vy a já.

nevynechali nic, co by nevyzkoušeli, aby z Božího Syna udělali velitele lupičů. Zde jsou ti praví zpátečníci. Nevedou do budoucnosti, a sami žádnou budoucnost nemají. Mohou kolem sebe shromáždit funkcionáře, ale nikdy nemohou nadschnout masy, a už vůbec ne mladé. Jako shnilé větve mohou ještě napáchat škody, když spadnou ze stromu.

Vy se ale docela pěkně rozčilujete.

Je to opravdu podlá hra. A úděsně smutná, když si ještě kardinál Lehman myslí, že se musí stydět za statečného kardinála Brandmüllera, který nazývá věci pravým jménem. Nyní jsou vyzváni teologové, kteří ještě stojí na půdě katolického učení. Jsou vyzýváni také novináři, kteří mají smysl pro pravdu a spravedlnost. A kteří se také ukazují. To je na této události radostné.

Především však je to výzva pro německé biskupy. Musí udělat jasno: Církve není tam, kde je papež kritizován v médiích, kde jsou političtí stratégové a chladnokrevní manipulátoři, nýbrž tam, kde jsou lidé, kteří se modlí, kde je Maria, kde je Petr, kde je Ježíš, který nám dal slovo: „Ty jsi Petr a na této skále zbuduji svou Církev.“ Nevyzýval k tomu, aby se stavělo na písku.

Co k této kampani říká Svatý otec?

To si lze docela dobře představit. Vždyť ví, že největší útoky na Církev pocházejí z ní samé. V lednu 2009 to byla aféra s Pio-vým bratrstvím. V lednu 2010 zveřejnění hrozných zneužití padlými kněžími. Nyní, v lednu 2011, omílaná ofenziva teologů proti podstatné známce katolické církve, jíž ji chtějí zranit v tom nejvnitřnějším. Nezapomeňte: ne všichni kritici celibátu jsou nepřáteli Církve. Celibát není žádné dogma. Žádné jiné pravidlo také nebylo tak intenzivně vystavováno zkouškám. Jako mladý teolog objasňoval tuto otázku také nynější papež. Velmi důkladně jsme o tom hovořili v našich knihách rozhovorů. Nedlouho po zahájení svého pontifikátu Benedikt XVI. nastolil téma celibátu a nechal o něm rozhodnout světovou Církev. Výsledek: K dispozici je velké množství argumentů pro celibát, nikoli proti. To vědí také protivníci, a o to víc zuří.

O celibátu se tedy nesmí diskutovat?

Ale ano. Ne však vždy a při každé příležitosti. Snad bychom tuto otázku měli znovu probrat za deset let. Nyní však je rozhodnuta. Tečka. A to znamená přijmout to. K dobru Církve. Kdo proti tomu dnes tvrdošijně vystupuje, je objektivně rozvraceč. Vědomě si zahrává s jednotou světové

Tu es Petrus... Bazilika sv. Petra v Římě. Foto: blog.beliefnet.com

Církve ve prospěch cesty, pro niž neexistuje ani přesvědčivá obhajoba, ani ji nezastává většina. Za tohoto papeže definitivně nedojde k žádnému oslabení. „Celibát,“ říká papež, „je veliké znamení víry, přítomnosti Boha ve světě.“ Bylo by naprostým bláznovstvím zříci se ho v době tak vzdálené Bohu, která právě takové znamení potřebuje. Nikdo se ostatně neptá samotných dotčených 400 tisíc kněží a statisíců řeholníků a řeholnic, kteří v bezvýhradném následování Krista konají obdivuhodnou práci. Již výroky o „celibátu z donucení“ jsou zavádějící a urážlivé. Ukazují na neschopnost mít ve vážnosti a úctě cenné, ba svaté „evangelijní rady“ – čistotu, chudobu a poslušnost, a lidi, kteří mají toto zvláštní povolání. Nikdo nemusí být knězem. Nikdo nemusí být hasičem. Ale když je opravdu povolán, nebude mít strach ani z ohně, ani z vody.

Řekl jste, že argumentace tak zvaných kritiků je nepoctivá?

Memorandum není pouze nepoctivé, ale je intelektuálně na nejnižší úrovni a klame veřejnost. Již počátek je pochybný. Reformou se zde nazývá něco, co vůbec žádnou reformou není.

Podívejme se na některé argumenty:

Krise církve. Tito lidé dobře vědí, že za ni nenese odpovědnost celibát, nýbrž, krátce řečeno, dramatický úpadek víry.

Nedostatek kněží. Ve vztahu k počtu aktivních návštěvníků mše svaté je více kněží než dříve. Církev jako celek má v některých částech světa dokonce přebytek kněží. Příčinou spojování obcí, farností je v první řadě finanční problém. Více kněží by se v době, kdy je stále více míst rušeno a stále více kostelů zavíráno, nedalo zaplatit.

Církev je tam, kde jsou lidé, kteří se modlí, kde je Maria, kde je Petr. Na Petrovi-skále vystavěl Ježíš svou Církev.

Přitažlivost a aktuálnost. Církev, která se zřekne celibátu, světlí ženy, nezná světe atd. netřeba vynalézat. Už dávno existuje. A vlastně by EKD (Evangelická církev Německa) měla uplaňovat své právo copyrightu proti napodobitelům. Ovšem, s odpuštěním, tento model není nějakým úspěšným vzorem: Od roku 1950 ztrácí EKD více členů než katolická církev. Vždy byla početně silnější. Dnes už není. A kupodivu to nikoho nenapluje obavami.

Memorandum argumentuje dokonce i případy zneužívání. Absolutně nehorázné. Tento domnělý řetězec příčin – katolická sexuální morálka plus celibát rovná se zneužívání – byl vytažen těmi, kteří

nenávidí Církev, hned první den, kdy byly zveřejněny zprávy o hrozných skandálech. Velmi rychle se ale zhroutil, když byly oznámeny stovky a tisíce případů zneužití také v nekatolických zařízeních. Kdo dnes tento řetězec znovu vytahuje na světlo, pouze se činí nevěrohodným a odhaluje své demagogické záměry.

Stejně neslýchané je, kdy představený jezuitů nyní brojí proti katolické „sexuální morálce“, jako by byl vinen Vatikán a ne oni sami za neuvěřitelné nechutnosti, které spáchali v jejich domech kněží, kteří zradili své povolání.

„Kritikové“ to ale vidí jinak.

Ano. „Reformátoři“ mají například stále v ústech Vatikánský koncil (který mluvil o „ctihodné tradici kněžského celibátu“), avšak oni jej chtějí přijmout jen potud, pokud se jim to hodí do krámu. Nechovají se koneckonců jinak než schizmatictí biskupové reakčního Piova bratrstva. Oba tábory se překonávají v dětinské vzpouře a vulgárnostech vůči papeži.

Útočné prosazování určitých teologických článků víry v minulých letech téměř umlčelo mnoho z těch, kteří zůstali věrni evangeliu. Pozorujeme pokus jedné menšiny diktovat většině – těm, kteří dnes ještě chodí do kostela, kteří důstojně slaví eucharistii a pro které zbožnost není jakési pradávnné slovo. Tento diktát je druhem teologického stalinismu.

Proč se znovu otvírá debata o celibátu?

Oponenti se nejspíš cítí provokováni. Rok 2011 je rokem „moci papeže“. V březnu bude vydána jeho nová kniha o Ježíši, v květnu se chystá mega-událost blahorečení Jana Pavla II., v srpnu Světový den mládeže v Madridu také s miliony lidí, v září návštěva Německa. Po Benediktově knize rozhovorů *Světlo světa* je navíc po celém světě velká poptávka. Papež na seznamu bestsellerů – to bolí.

Jak již bylo řečeno, výměna názorů je důležitá. A ne všichni teologové, kteří podepsali toto zahanbující memorandum, podpořili výzvu Hanse Künga, který v dubnu 2010 volal po otevřeném odporu proti papeži. Aspoň doufám. Znam velkolepé profesory, kteří jako katolíci autenticky pokračují v následování Krista a jsou pro nesčetné katolíky nenahraditel-

nými duchovními průvodci. Pak jsou však také teologičtí ješitníci, šosáci a chvastouni, kteří šveholí do každého mikrofonu, jenž je jim nastaven, nové předsedkyně ženských kroužků, které háčkují apartní „papíry podnětů“ – protože přece růženec a adorace jsou tak strašně staromódní – a koneckonců jsou to vlci v rouše beránčím, praví zastánci tvrdé linie, kteří nemohou snést, když je Církev katolická. Jako typičtí osmašedesátníci mají problém s autoritou – pokud není jejich vlastní.

Jaké je vlastně oprávnění těchto skupin?

Ano, na to je třeba se ptát. Doživotně zajištěná univerzitní katedra, na níž za královský plat smějí rozsávat rozepře a pochyby? Nebo si vezmou praporečky demonstrantů volného času, kteří se vynoří se svými transparenty, jakmile se objeví nějaký biskup? Neexistuje žádná skupina hodná zmínky. Nedokázali se za dvacet let vymanit ze své sektářské existence. Přesto se ve schizofrenickém absolutním nároku nazývají „Wir sind Kirche“ (My jsem církev). Co to je? Ztráta reality? Fantazie o všemohoucnosti? Bylo někdy slyšet, že by se někdo z nich vyslovil o něčem velkém a dobrém a jedinečném, co lze najít v katolické církvi a jejich tradicích?

Ale oni jsou pokládáni za moderní.

Dnes moderní znamená něco jiného. Je snad zoufale studené náboženství profesorů 70. let opravdu moderní? Není snad moderní spíš to klasické: znovu si uvědomit své kořeny, původ, základní kompetence, pověření? Opravdu pokrokové je to, co ukazuje do budoucnosti. Recepty nábožensko-pedagogického údobí to nejsou. Memorandum smrdí plesnivinou zaprášených talárů. Ptám se, zda tyto skupiny někdy přivedly do Církve jediného člověka – jako protiváhu k těm statisícům, které z Církve odehaly. Jaké plody by mohly sklízet? Jejich posluchárny zejí prázdnotou. Nenesou v sobě – a to je právě rozdíl ve srovnání s papežem Ratzingerem – oheň, nýbrž popel. Tím silně připomínají sůl země, která ztratila chuť. „Když sůl ztratí chuť,“ ptal se Ježíš, „čím bude osolena?“ Vlastně vůbec ničím. Už není k ničemu, leč k vyhození.

Vezměme si akci německých profesorů proti Janu Pavlu II. v tzv. „Kolínském

prohlášení“ z roku 1989. Wojtyłovi zde byl vytýkán autoritativní styl vedení, zpátečnictví a co já vím, co všechno ještě. Že snad je hrobařem Církve. No, ovšem. Tohoto hrobaře doprovázely ke hrobu miliony opravdu zarmoucených lidí. Kolik jich bude následovat tyto profesory? Jan Pavel II. dal Církvi novou sílu právě svým pevným postojem a svou ochotou trpět. Jeho odpůrci se naopak jen snaží vytlámat tuto skálu kus po kuse.

Celibát je veliké znamení víry, přítomnosti Boha ve světě. Bylo by naprostým bláznovstvím zřici se ho v době tak vzdálené Bohu, která právě takové znamení potřebuje.

Souhlas s memorandumem vyjádřil ústřední výbor německých katolíků.

Koho to udivuje? Ale také zde platí: jaké oprávnění má ještě dnes takový ústřední výbor, v němž odstavení politici tráví svůj volný čas seniorů, aby se na stará kolena ukazovali jako obzvláště mladí a „otevření“. Jako katoličtí funkcionáři jsou odtrženi od věřícího lidu, jako byl kdysi ústřední výbor komunistické strany v NDR.

Jedno je jisté: tato stále se v kruhu pohybující diskuse zablokovala na celá desetiletí pravý pokrok. Zamaskovala opravdové problémy. Setrvává v paličaté argumentaci, která se nerozvíjí. Operuje měřítky, která stojí zásadně proti základům a podstatě Církve. Je to skandál, když pak Dr. Hans Langendörfer SJ, sekretář Německé biskupské konference, ještě prohlásí, že memorandum vystihuje „nutné otevření“. Snad minil „zboření“ (jde o slovní hříčku *Aufbruch – Abbruch*; pozn. překladatele). Staví se dokonce nad biskupy, tahá za provázky proti Římu a vyžaduje, aby němečtí biskupové nyní ochotně „vypracovali návrhy, které snad budou podnětné a povedou dál“. A takový člověk v této pozici je neúnosný. Biskupská konference by zde měla konečně vyvodit důsledky.

Co by k této debatě řekl Pán Ježíš?

To nevím. Asi by doporučil zpytování svědomí. Snad bdělost a odpor věrných, důvěru v odkaz a pověření, které dal. Neházejte svaté psům, varoval. Každopádně by od znalců Písma požadoval, aby hlásali Boží slovo a Kristovu církev, ne jejich vlastní. Nic ho tak nerozpálilo hněvem, jako selhání učitelů Písma a ustanovených pastýřů. To byl pak důvod k Božímu zásahu, zjevení Syna.

Bude ten spor ještě tvrdší?

Toho se lze obávat. Na otázce celibátu jako na rozhodném znamení pro katolicitu bude probíhat rozlišující linie. Co se zastává – a co se nezastává. A lze jen radit: důvěřuj, ale dívej se, komu. Kdo má opravdu charisma? Kdo je opravdu poctivý? Kdo stojí na půdě evangelia? Kdo je s touto katolickou, apoštolskou, svatou Církvi – a kdo je proti ní? Význam papežství bude v takových časech ještě větší. Návštěva Benedikta XVI. v jeho vlasti bude z tohoto hlediska také důležitou prověrkou. Velmi dobře se zde ukáže, kdo kde stojí.

Jedno je třeba si stále připomínat: Nevytvořil právě také celibát velkolepé kněžské postavy a řeholníky, jaké nejsou v žádném jiném společenství víry? Jako Dona Boska, jako Edith Stein, jako Karola Wojtyła.

Vždy existovali lidé, kteří povstali z hluboké víry Církve, kteří Církev zachránili, svatí jako František z Asisi, jako Bernard, jako Matka Tereza a žádní takzvaní průkopníci myšlenek ze vzdělávacího katolicismu, kteří nechtějí přemýšlet.

Sigrid Grabner nedávno citovala ve *Vatikánském magazínu* odpověď Matky Terezy na otázku jednoho novináře: „Co se musí v Církvi změnit?“ Vždyť je to někdy náramně prosté: „Vy a já,“ odpovíděla Matka Tereza, „Vy a já.“

*převzato z www.kath.net
přeložil P. Josef Koláček SJ
redakčně upraveno, kráceno*

*Peter Seewald (*1954), německý novinář a spisovatel, autor rozhovorů s Benediktem XVI.*

POCTA MOJMÍRU HORYNOVI

Byl tříben, prošel vírou filosofů i pokušením soběstačnosti lidského rozumu

Když člověk odejde na věčnost, jeho pozemský život zvláštním způsobem zprůhlední. Nekrology přinesou data z matrik a zmíní pracovní smlouvy, a ta holá konstatování ještě zesílí pocit, že to přece není ten, jehož jméno čteme v černém rámečku, že tak to nemůže být. A vskutku tomu tak není. Není tomu tak nikdy, ale dvojnásob to platí u člověka, který byl učitelem, ba mistrem. Mistr totiž nejen zvládá materii svého předmětu, ale vidí ji v celku života, nepřestává se konfrontovat s otázkou po smyslu svého oboru, a právě tak vstupuje do bytostného vztahu s ním, stává se svědkem. Právě takovým byl a zůstává profesor Mojmir Horyna.

Narodil se v roce 1945, 23. března, krátce před koncem války, v rodině bodrého živnostníka z Vinohrad, po němž zdědil jméno. Další životaběh Mojmirá Horyny zrcadlí absurditu doby po nástupu totality. Jako mnoho dalších si musel vysloužit vstup na vysokou školu v dělnické profesi. Rok pracoval u dráhy a náklonnost k tomuto prostředí si zachoval, jak se to projevovalo v bezchybné znalosti sledu železničních zastávek na kdekteré ztracené koleji. Snoubila se totiž s láskou k české krajině, k její vlídné otevřenosti, pointované stavbami barokních kostelů.

Ačkoli vážně uvažoval o studiu matematiky, nakonec převážila jeho touha rozumět viditelnému světu, zvláště tam, kde jde o jeho sebezpřesahnou dimenzi, v umění. Obor dějiny umění na FF UK završil prací o genezi barokního oltáře, pod vedením Jaromíra Homolky. Zároveň se ale intenzivně věnoval studiu filosofie, zejména německých idealistů a fenomenologie, navštěvoval semináře Jana Patočky. Protože mu vrozená pravdomluvnost zavřela z ideologických důvodů dveře k akademické kariéře, prošel po absolutoriu různými institucemi, až nakonec zakotvil na 15 let (1972–1987) ve Státním ústavu pro rekonstrukce památkových měst a objektů (SÚRPMO), odkud díky pevné ruce a erudici Dobroslava Líbala a mezioborové spolupráci archivářů, architektů a historiků umění vycházela zevrubná dokumentace českého památkového fondu.

Po dvouletém intermezzu v Národní galerii nastoupil Mojmir Horyna v roce 1990 na Katedru dějin umění FF UK, o tři roky později se habilitoval a v roce 2001 byl jmenován profesorem. Významně se spolupodílel také na založení Ústavu

dějin křesťanskému umění na KTF UK v roce 2003. Poslední léta – jak říkával – vstoupil do služeb Alma Mater, když v roce 2006 přijal úřad prorektora Karlovy univerzity pro vědu. Neúnavně – žel osamoceně – obhajoval před úředníky i v univerzitních grémiích svébytný cha-

Mojmir Horyna. Foto: www.ntm.cz

rakter humanitních disciplín, které chápal jako duchovnědy v diltheyovském smyslu, na něž se proto nemohou vztahovat stejná kritéria hodnocení jako na vědy exaktní. Z našeho středu byl odvolán právě ve chvíli, kdy se pln energie a plánů vracel zpět ke svému oboru.

Chceme-li mluvit o jeho díle, nepostačí nám rozsáhlá bibliografie, ve které vedle monumentů jako monografie Jana Blažeje Santiniho nebo exaktních průzkumů a popisů, v nichž často vystihl genezi staveb dřív, než ji potvrdily dokumenty z archivu, najdeme také drob-

né texty k výstavám současných umělců a stati z teorie a filosofie umění. K tomu všemu musíme připočíst památky, které díky jeho osobnímu nasazení nezaknily: ať už se musel potýkat s ideologií komunistického režimu, jako v případě kostela sv. Mikuláše ve Vraclavi, s arogancí dnešní egoistické společnosti nebo dokonce se zaslepeností uvnitř církve, s níž jsou někteří připraveni likvidovat umělecké hodnoty ve jménu (nepochopených) pokoncilních reforem. Nebýt entuziasmu a odvahy Mojmirá Horyny (a vytrvalého úsilí dr. Bukačové), nikdy by také nepovstal k novému životu někdejší cisterciácký klášter v Mariánské Týnici, jedna z vrcholných Santiniho staveb. Právě na to byl náležitě hrdý, ba viděl v tom jisté splacení dluhu vůči velkému baroknímu architektovi, jehož dílo znovuobjevil pro naši dobu.

Do díla prof. Horyny ale nezbytně patří také vše, co předal svým žákům. Vzpomínám, jak jedna zahraniční stážistka říkala, že půl roku v Horynově barokním semináři jí dalo víc než tři roky studia ve Vídni. Nešlo totiž jen o brilantní analýzy, které nikdy nechyběly. Nešlo ani o filosofické exkurzy, kterým mnozí vůbec nerozuměli.

Jako studentka profesora Horyny a ve jménu hlubokého přátelství, které nás pojilo, si dovolím alespoň částečně odpovědět: to, co mu dávalo pevnost a jistotu, byla – vedle filosofické erudice, jež je předpokladem všech humanitních disciplín – jeho víra, kterou musel sám před sebou tvrdě obhájit. Byl tříben, prošel vírou filosofů, pokušením soběstačnosti lidského rozumu, přes dotyky smrti ve dvou různých typech rakoviny, až na pokraj radikální pochybnosti o všem,

z níž jej – alespoň tak mi to vyprávěl – vytrhla prostá otázka jakéhosi zedníka: „A kdy jste byl naposled u zpovědi?“ Tenkrát se sebral a šel – a uvěřil. Bylo to právě včas pro nás, jeho příští studenty.

Jeho přednášky nebyly nikdy prázdnotou rétorikou, vršením slov v naději, že zastřou prázdnotu, jak tomu někdy bývá. Budoval vertikály pevně zakotvené v zemi, dosahující do výšin závratných, kde je třeba zmlknout: a on v těchto místech dokázal poctivě mlčet, poznal, co je to bázeň Boží, a neváhal ukročit,

aby snad nezaclánil. Dával svým studentům prostor.

„Obráťte se ke mně... a já se obrátím k vám,“ citoval rád proroka Zachariáše (Zach 1,3), když vysvětloval některé finesy barokního umění. Své studenty vedl k tomuto odvěkému sklonění Boha nad světem, k člověku odedávna přivrácené Boží tváři, kterou zrcadlí i jím stvořený svět.

Sám myslím tušil, že co měl říci v tomto ohledu, již vyslovil. Přestože měl diář přeplněný, toužil uchýlit se do ústraní a plně se věnovat své dávné lásce, filo-

sofií umění, ať už jí bude kdokoli rozumět nebo ne. Věřím, že nyní, *sub specie aeternitatis*, pozoruje vzcházení světa, tentokrát už bez jakýchkoliv uzávorkování, bez nutných limitů, které si rozumně musí klást každý pozemský mudrc, přímou z ruky Boží.

Johana Bronková

Johana Bronková,
redaktorka české sekce
Vatikánského rozhlasu

DVACET LET POTÉ

Jak jsme se za 20 let změnili?

V této pro letošní rok nové a pravidelné rubrice vám, milí čtenáři, přinášíme archivní články z Lidové demokracie. Co a jak psaly noviny před 20 lety?

Autorem projekce Československa jako obce Boží – *Civitas Dei* – nebyl nikdo jiný než prezident T. G. Masaryk, od jehož narození uplynulo právě 141 let. Své významné životní dílo zakončil před 54 lety a jeho hlavní zásluha je lapidárně vyjádřena ve foyeru Federálního shromáždění: „Zasloužil se o stát.“ V zájmu historické pravdy je však třeba konstatovat, že i v době největšího rozkvětu měla Masarykova republika ke společnosti Boží dosti daleko. Kromě nešťastné situace, do níž se v rakousko-uherské monarchii dostala římskokatolická církev, měl na nepříznivém mravním vývoji prvorepublikové společnosti podíl i Masarykův styl práce. Osobně byl hluboce věřícím člověkem, v teorii se vyjadřoval o náboženství jednoznačně pozitivně a zdůrazňoval význam víry jako základu světového názoru i stupnice hodnot. V praxi vykonal více pro odpad části národa od víry než pro své představy *Civitas Dei*. Jeho víra se stala natolik soukromou záležitostí, že se dostala více na stránky vědeckých spisů a rozhovorů s Karlem Čapkem než do životy republiky.

Pozdní doba Masarykova života, v níž rekapituloval své myšlenky, mířila už jinam. K názorům starého pána chovala

posvátnou úctu, ale téměř nic z nich se do politické praxe nehodilo. Úloha katolické církve byla volnomyšlenkářskou kampaní *Pryč od Říma!* natolik zpochybněná, že ještě dlouho po stržení mariánského sloupu byla chápána spíše jako politická přítěž. Ani Masarykův mravní postoj a jeho varování před „břichopasným liberalismem“ či bolševismem neměly očistný účinek. Po jeho smrti pak

O Civitate Dei

republika čekala pády do propasti, jež se daly přirovnat spíše k společností satanské – což jistě bylo v kontextu s mravním úpadkem celé Evropy. Tážeme-li se dnes, půlstoletí po těchto katastrofách, skončil-li s nesvobodou i onen úpadek, budeme patrně stejně rozpačití jak v prostředí, k němuž míříme, tak v místě, kde k tomuto směřování budujeme předpoklady. Postkomunistická tvář společnosti je plná jizev, ran a vředů. Postindustriální Evropě, jakkoli je nám vzdálena ekonomicky, se blížíme jedině závažností mravního tlení. Projdeme-li se ulicemi pražských sídlišť, zdá se nám spíše o Bronxu nebo o stoce než o čemkoli, co by připomína-

lo čistou idylu za Masaryka postavených čtvrtí, o čemkoli Božím ani nemluvě. Vyslechneme-li slova našich politiků a srovnáme-li je s denní realitou, jeví se vzdálenost od Masarykovy vysoké představy jako astronomická.

A přitom polistopadový vývoj byl zahájen ve jménu Masarykově! I náš nový prezident se stylizoval do jeho role. Opět v teorii byla vyslovena řada pěkných souvětí s transcendentálním významem, aniž se promítla do mravní bída a praxe. To jen znovu startujeme další epochu pokrytectví, netečnosti a bezmoci mužně se vypořádat se zlem? Společnost Boží v Masarykově ideji je společností zdravou a přirozenou, skromnou a svědomitou, v níž práce je prvořadě službou, která se může stát sebeuplatněním, jen pomohla-li. Vzpomínáme-li neustále na Masaryka a hlásíme-li se vytrvale k němu, pak jsme povinni také nejen dívat se jeho očima a myslet jeho hlavou, ale především svými rukama konat to, co zůstalo pouze v obrysech a co v časové tísní i náporu doby nebylo dokončeno ani započato. V tom je osvoboditelův odkaz a v tom by měla být i synovská ctížádost zlepšit a dokončit „tatičkovu“ dílo.

Ferdinand Peroutka
Lidová demokracie ze 7. 3. 1991

VELEHRAD JAKO SYMBOL VĚRNOSTI BOHU

Homilie P. Petra Piňhy pronesená při Zimní pouti na Velehradě

V neděli 13. února se na Velehradě konala Zimní pouť Matice velehradské k 1142. výročí úmrtí svatého Cyrila († 14. 2. 869). Pontifikální mši svaté v bazilice předsedal Mons. Josef Hrdlička, kázání pronesl P. Petr Piňha. Záznam kázání zde přinášíme.

Bratři a sestry, velehradští poutníci,

dostalo se mi zvláštní cti, když mi byla svěřena dnešní homilie. Byla by to velká pocta, i kdyby šlo o běžnou každoroční slavnost. Dnes se však při ní v tak velkém počtu setkáváme poprvé v době příprav na cyrilometodějské výročí v roce 2013. Rád bych proto doširoka otevřel bránu vašich srdcí a myslí, protože to, čemu jdem vstříc, je ohromné. Otevřít vaše srdce pro Velehrad je jistě snadné, milujete ho. Jenže na tomto místě se zcela výjimečným způsobem setkáváme s Pánem a Bohem a při tom nejsou naše srdce nikdy dost otevřená. Daleko více však chci otevřít vaši mysl, neboť význam Velehradu stále narůstá a dostává v posledních desetiletích netušených a také nedoceněných rozměrů. Vyděme při naší úvaze od toho, co se doopravdy stalo při příchodu svatých Soluňanů. Naši dávní předkové toužili po Bohu, chtěli mu porozumět. Cítili, spíše než věděli, že křesťanství je mohutné a nádherné, ale nemohli ho hlouběji pochopit. A Bůh na jejich žízňivou touhu odpověděl darem věrozvěstů a dnes můžeme říct darem Velehradu. Bylo by na prostým neštěstím, kdybychom si my začali říkat něco takového jako „My máme Velehrad, a proto jsme velcí a ti praví“. Bylo by to předně hloupé, ale také pyšné, nevděčné a veskrze ubohé. Velehrad musí žít a žije touhou po Bohu, po živém Bohu. My se, bratři a sestry, musíme ptát, zda žízňíme po pravdě a spravedlnosti. Je krásné, když ve svém svědomí můžeme odpovědět ano. Ale kolik z nás to může udělat? Dejme pozor, abychom neskončili jako ti z dnešního Evangelia, kteří když zaslechli, že se přiblížilo Boží království, odpověděli: „Jděte jinam.“ Království Boží, které přichází, totiž převrátí to podivné otrocké živoření, na které my jsme

Stanislav Dospevski: Cyril a Metoděj (19. stol.)
Foto: abec.ca

Křesťanství není jen něco přidaného k životu, co se týká našeho soukromí. Křesťanství je celostní životní styl.

hrozně navyklí, i když na ně stále zehráme. Boží království přichází v moci a síle Boží a bourá lidské modly, zahání mlhu lži, temnoty hříchu a vnáší světlo pravdy, v kterém je všechno náhle odkryté a jako nahé. Já dovedu pochopit, že se tohoto zvratu kde kdo bojí, protože kdokoli si na sobě zakládá a myslí si, jsem bohatý, mocný, vlivný, jsem naprostá jednička, je zničehonic úplná nula.

Z toho podvědomého strachu, který dovedl z krále Heroda udělat vraha dětí, z nacistů a jiných diktatur vrahy milio-

nů lidí, ukazuje se jasně, že náboženství v žádném případě není jen soukromá věc každého člověka. Náboženské přesvědčení formuje životní postoje, kterými ovlivňujeme své okolí a celou společnost. Křesťanství není jen něco přidaného k životu, co se týká našeho soukromí. Křesťanství je celostní životní styl. Velký dějinný zlom, který je spjat s příchodem svatých Cyrila a Metoděje, je právě v tom, že zde zahájili tento životní způsob. Vytvořili zde křesťanskou společnost. Ta se projevila svou svébytnou kulturou, které dali do vínku možnost písemného záznamu vlastní tradice. A tato společnost nad sebou vyzvedla i právní systém státu. Naše křesťanství, kulturnost a státnost je nedělitelným odkazem svatých Cyrila a Metoděje. Položíme-li si otázku, proč se nám dnes tak špatně dýchá v našem právním uspořádání, dojdeme rychle k tomu, že se chvěje demokratická podstata našeho státu. Trochu skrytější je příčina základní – totiž masivní odklon od křesťanských zásad a následná morální krize. Ale nestěžujme si a neskrývejme se. Kdo je tím viněn – nekvalita a nedostatečná věrnost křesťanů.

O jak vážné věci jde, můžeme snadno vyčíst z historického příkladu Velké Moravy. Co udělalo z Rastislavovy země pevný stát a velmoc v rámci Evropy? Křesťanství. Bez toho, co přinesli Cyril a Metoděj, by nevznikla. A proč zmizela z mapy Evropy tak bolestně a rychle? Protože se vzepřela tomu, co ji vytvořilo. Vyhnaní žáků Cyrila a Metoděje byla sebezáhubná, bohužel vědomá, chyba. Pamatujme i na to, že osud Velké Moravy může být dnes zopakován celou Evropou. Ztratí-li Evropa svůj křesťanský základ, odřekne-li se svého konstitutivního náboženství a přikloní se k modlám

postmoderního konzumu, ztratí Boží oporu a ochranu, rozpadne se a bude snadnou kořistí kohokoli. Je jedno, zda domácích diktátorů nebo východních fanatiků. Obrana křesťanství je věcí veřejnou, týká se společnosti jako celku, a tím pádem je v pravém slova smyslu věcí politickou. Ne ve smyslu současné politiky osobních výhod a sobeckých zájmů, ale v tom krásném smyslu zájmu o dobro *polis*, obce, celku.

Není žádnou přehnaností, když Velehrad pochopíme jako symbol věrnosti Bohu, jako mocný hrad Božího království. A není proto žádnou náhodou, že v přípravě na velké jubileum jde o to, aby byl hájen a obsazen zmužilou posádkou. Proto se letos budeme zabývat křtem, kterým jsme se stali členy Církve a údy Kristovými. Pevněji a s větším pochopením o Velikonocích obnovíme své křestní sliby, kterými jsme se odřekli Božího

protivníka a přijali suverenitu jediného vládce, jímž je Bůh, který ať je veleben a chválen na věky věků.

P. Petr Pířha

převzato z www.maticevelehradska.cz

P. Prof. PhDr. Petr Pířha, CSc., katolický kněz, bohemista a lingvista

„KŘEST“ JERUZALÉMSKÉ BIBLE V OPAVĚ

Česká verze této Bible má za sebou první rok své existence

Slovo *křest* patří bezpochyby do oblasti náboženství a speciálně křesťanství, ale v jeho vlastním hlubokém smyslu mu v dnešní době rozumějí až na velmi nečetné výjimky pouze věřící, a to zdaleka ne všichni. Notoricky známý je tento výraz naproti tomu v přeneseném smyslu jako inaugurace nějaké věci, objektu (mobilního i stabilního), jenž nedávno předtím vznikl nebo byl vytvořen, a jenž by při nastoupení své cesty do světa na sebe rád upozornil (respektive je přáním jeho tvůrců, aby se tak stalo).

Bible je nepochybně knihou náboženskou i křesťanskou, proto její spojení se slovem *křest* chápaným nenábožensky nezní těm, kdo znají pravý smysl křtu, nijak harmonicky. Na druhé straně sice není nic zvláštního na tom pokřtít dítě, jež už začíná chodit, zato by bylo asi dost divné ponechat nově vzniklou knihu víc než rok „u ledu“ a pak ji teprve jakýmsi „křtem“ uvádět do světa.

Sečteno, podtrženo, měla prezentace české verze Jeruzalémské bible na Slezské univerzitě v Opavě konaná 10. února 2011 se křtem ve všech smyslech tohoto výrazu společného velmi málo. Navzdory tomu ji právě takto prezentovaly veškeré hromadné sdělovací prostředky a mluvily o ní velmi hlasitě. Ne tak pro její novost, ale protože zaujala jejich pozornost: nový byl český primas a Opavu navštívil poprvé, vítal ho tam nový primátor

města, a to nejprve na půdě radnice, pak na univerzitě, kde se k němu připojil rektor Almae matris. A nakonec přednášky – Mons. Duky o *Jeruzalémské biblické škole* a pak překladatelů Jeruzalémské bible, manželů Halasových, o *české verzi díla* – zazněly v sále, který byl nabitý posluchači, až praskal ve švech. Když tento program skončil, zmocnili se všech tří

Foto: J. Kopecký

přednášejících reportéři z několika televizí i rozhlasů, dotazy jen přšely a ještě před 11. hodinou večer mluvili primátor města i manželé Halasovi do živého vysílání *Událostí v regionech*. Příští den se pak objevilo několik článků v denním tisku.

Třebaže tedy byla prezentace Jeruzalémské bible na Slezské univerzitě přibližně desátou událostí svého druhu (i v Opavě samé druhou, protože téměř o rok dříve prezentovali překladatelé toto dílo před dětmi tamní církevní školy,

a už v prosinci roku 2009 vzápětí po vydání proběhlo velmi slavnostní uvedení Jeruzalémské bible do světa v pražském dominikánském klášteře), nebyla nakonec případnost slova *křest* ve spojení s touto událostí tak malá: ze všech prezentací to rozhodně zatím byla ta, o níž se nejvíc mluvilo a psalo, a pokud je úkolem „křtu“ získat „křtěnci“ věhlas, pak se to opavské akci vskutku zdařilo.

V soukromém rozhovoru řekl arcibiskup Duka překladatelům několikrát, že Jeruzalémská bible nepotřebuje reklamu. Přesto podstoupil dlouhou cestu, jež nepochybně k její reklamě svým způsobem přispěla. Rozpor je tu však jen zdánlivý. Platí-li totiž, že člověk, jenž chce získat informace o tomto biblickém překladu, jich může mít k dispozici úctyhodné množství a nemusí vynakládat velkou námahu, aby je vypátral, je stejně tak pravda, že k tomu, aby je chtěl vyhledat, se musí napřed dozvědět o jejich existenci, o existenci Jeruzalémské bible jako takové.

A zde někde právě leží průsečík „zájmů“ hromadných sdělovacích prostředků na jedné a původců české verze Jeruzalémské bible na druhé straně. Oni by rádi, aby se o díle Jeruzalémské biblické školy dozvědělo co nejvíc potenciálních zájemců, masmédiu „větrí“, že jde o námět, který by mohl zaujmout spoustu televizních diváků, rozhlasových posluchačů i čtenářů novin. Dají tedy arcibiskupovi i překlada-

telům příležitost, aby o díle něco řekli. Nečiní to samozřejmě proto, že jde o dobrý překlad, ani z náklonnosti vůči Církvi či věřícím, ale je to důvodem k tomu, odmítnout nabízenou příležitost?

S masmédií je nutno zacházet opatrně. Spíš než pohoršovat se nad tím, že senzace pro ně znamená nesrovnatelně větší hodnotu než přesnost či pravdivost informací, je třeba dokázat využití možností, které poskytují. Krátce řečeno, je důležité umět podat pravdu zajímavě. I kdyby šlo o pravdu objektivně sebevýznamnější, nesmí informace o ní nudit, jinak se jí ve sdělovacích prostředcích dostane role Popelky anebo bude zcela potlačena.

A zajímavé v očích masmédií může být všelicos, třeba i údaje protiřečící jejich vlastním titulům. A tak klidně „spolknou“ informaci, že česká Jeruzalémská bible je na regálech knihkupců už dlouho, že její „křest“ na opavské univerzitě zdaleka nebyl první akcí svého druhu atd. Mons. Dukovi i manželům Halasovým se však podařilo sdělit v Opavě publiku pravdy mnohem důležitější. Mohli upozornit na specifika tohoto překladu Písma, vyzdvihnout kvality kritického aparátu Jeruzalémské bible, jenž na minimální ploše podává maximum informací, sdělit, že jde o Bibli přístupnou i začátečníkovi, v níž však najde mnohá

poučení i ten, kdo je s Písmem svatým dobře obeznámen atd. atd. Nelze jistě předpokládat, že vše, co řekli, si posluchači nebo čtenáři zapamatovali, důležité bylo, že poskytli podnět pro další hledání každému, kdo by se rád o Bibli něco dozvěděl. I to je iniciace svého druhu, tak jako křest ve vlastním slova smyslu. (Další informace o Jeruzalémské bibli najdete na www.jeruzalemskabible.cz; pozn. red.)

František X. Halas

PhDr. František Xaver Halas, CSc., diplomat, historik, překladatel Jeruzalémské bible

„NESTYDÍM SE VYDÁVAT SVĚDECTVÍ, NEBOŤ VÍM, KOMU JSEM UVĚŘIL!“ (2 Tim 1, 12)

aneb velká čtenářská soutěž

1. Co to je biret?

2. Vyjmenujte sedmero hlavních hříchů.

Děkujeme všem čtenářům, kteří se zapojují do naší soutěže! Odpovědi na otázky ve třetím čísle RC Monitoru měly znít:

1. Encyklika Jana Pavla II. *Redemptoris Mater* (Matka Vykupitele) byla vydána 25. 3. 1987. Je věnována Panně Marii a jejímu významu v životě putující Církve. Pojednává o Marii jako o Orodovnici, podřizuje její zprostředkovatelskou úlohu zprostředkovatelské roli Kristově. Zabývá se Pannou Marií jako matkou a vzorem pro ženy. Ukazuje, jak mají své ženství žít s důstojností, a jak dosáhnout svého zušlechtění.

2. Zneuctění Eucharistie patří k nejtěžším hříchům. Eucharistie je zneuctěna například i jejím přijímáním, když člověk není v milosti posvěcující, tzn. když má na duši těžký hřích. Rozhřešení může dát v tomto případě kněz. Ke zvláště závažnému zneuctění Eucharistie by došlo, pokud by ji člověk při svatém přijímání nepřijal, ale vzal si ji, hrál si s ní v lavici nebo si ji třeba odnesl domů, nebo si ji vzal ze svatostánku sám k různým účelům. Jednalo by se o velice těžký hřích a na tyto skutky zneuctění se vztahuje exkomunikace, která je vyhrazena papeži. Jedině papež takovou exkomunikaci tedy může sejmut. Po sněti této exkomunikace může pak dát kněz dotyčnému člověku rozhřešení.

Pravidla soutěže

- Katechetická soutěž je vyhlášena od čísla 1/2011 do čísla 19/2011 RC Monitoru, tj. do data vydání 9. 10. 2011. Oznámení výsledků soutěže proběhne v čísle 24/2011, a sice k datu vydání tohoto čísla, kterým je 18. 12. 2011.
- Čtenář musí své odpovědi do redakce doručit do lhůty 14 kalendářních dnů od data vydání, v němž byly uveřejněny. Rozhodující je datum přijetí e-mailu na adrese redakce@claritatis.cz nebo podací razítko pošty na obálce.
- Délka, rozsah i forma odpovědí jsou ponechány na libovůli čtenáře.
- Čtenář, který chce získat hlavní výhru, musí správně odpovědět na všechny otázky po celou dobu trvání soutěže.
- Druhá až šestá výhra není podmíněna správným zodpovězením všech otázek ze všech uvedených čísel RCM. Platí však pravidlo, že čím větší bude účast čtenáře v soutěži v podobě doručených odpovědí, tím vzroste pravděpodobnost výhry.
- Správné odpovědi na otázky budou zveřejněny vždy v čísle RCM, které bude druhé v pořadí za číslem, v němž vyšly otázky – tj. např. otázky z čísla 1/2011 budou zodpovězeny v čísle 3/2011, kde si čtenáři mohou své odpovědi ověřit.

Výhry v soutěži

1. cena: třídní pobyt v klášteře dominikánů (v Praze nebo v rámci ČR dle bydliště výherce) s individuálním zajímavým programem (pro jednotlivce nebo rodinu dle dispozic výherce) – výhra zahrnuje ubytování v hostovské části kláštera, stravování, možnost účasti na společných modlitbách, doprovázení dominikánského kněze, prohlídku kláštera atd. • 2. – 6. cena: věcné výhry

KOMU PATŘÍ ŽIVOT DÍTĚTE?

Přijďte na XI. Pochod pro život 26. března 2011 ve 14 hodin v Praze

Workshopy – Co vše se v ČR dělá pro život, rodiny a ty, kdo hledají pomoc, 9.00–12.30 Husova 8, registrace na <http://prolife.cz>
Mše svatá obětovaná za děti zabitě při umělých potratech, za uzdravení a obrácení rodičů a lékařů, 13.00–14.00 kostel sv. Jiljí
Pochod pro život, 14.00–16.00 Husova – Václavské náměstí

Za poslední rok zemřelo kvůli umělému potratu dalších 25 tisíc dětí. Zůstali zde jejich zranění rodiče. Nastal čas na změnu.
Hnutí Pro život ČR, e-mail: info@prolife.cz, <http://prolife.cz>, tel: 603 976 231

Jak to vidí Radomír Malý

Může být ateismus humánní?

Jak se můžeme bránit nárůstu ateismu? Možná jsem naivní, ale nejlepší je vzít do rukou zpovědní zrcadlo podle Desatera a pevně si vštípit, že Boží přikázání mají svou závaznost jednou provždy.

Byl jsem upozorněn na internetové stránky organizace „Humanističtí ateisté“. Dočetl jsem se tam vedle primitivních nesmyslů, že „i ateista může být dobrý a slušný“. Toto jsme ale my katolíci nikdy nepopírali. I člověk, který v Boha nevěří, poznává přirozený mravní řád a má možnost svobodné volby řídit se jím či nikoli. V naší společnosti jsou nevěřící lidé, kteří svou čestností a ochotou pomoci zahanbí i leckterého tak zvaného „věřícího“, pro něhož je účast na nedělní mši pouhou dekorací svátečního dne.

Jenže i oni jsou takovými díky křesťanské civilizaci, aniž si to uvědomují. Christianizace na úsvitu našich dějin přivedla Evropu na vyšší mravní úroveň: monogamní rodina nahradila pohanskou polygamií, život tělesně postiženého člověka se stal nedotknutelným, povědomí, že hladovému a nemocnému je třeba pomoci, se stalo postupně všeobecným a závazným atd. Křesťanství vytvořilo morální klima, jež pořád nějak funguje a ovlivňuje i nenáboženské lidi.

Své morální klima vytvořil i ateismus – a jemu kvalitativně na roveň postavený agnosticismus, „něcismus“ („něco“ přece nad námi musí být, jenže ne Bůh jako osoba) aj. Důsledky? Legalizace a nárůst zabíjení nenarozených dětí, čím dál neochotnější snášení starých a nemocných občanů mladou a zdravou částí populace, což vede k tlakům na legalizaci eutanazie, rozpad monogamní rodiny ve prospěch

promiskuitních a homosexuálních svazků. Lidé také ztrácejí smysl pro poctivost a čestnost – ještě před sto lety byli lichvář a defraudant velkých peněz předmětem všeobecného opovržení, dnes naopak se těší rostoucím sympatiím populace jako „šikulkové“, s čímž souvisí také jejich stále častější beztrestnost.

Křesťanství vneslo do společnosti etický absolutismus: Morální principy jsou jasné, pravdivé a neměnné. Ateismus přišel naopak s etickým relativismem: Žádné závazné morální principy ani pravdy neexistují, člověku nutno dát v tomto ohledu svobodu. Kdo připomene jejich platnost, je „politicky nekorektní“, protože „neguje“ svobodu druhých.

Ateismus proto v žádné formě humánní není. Humánní mohou být (a jsou) ateisté jako jednotlivci, právě tak křesťané mohou jako jednotlivci být (a jsou) darebáky, jenže duchovní klima, které už od renesance a zejména od osvícenství vytváří postupující laicizace (ateizace) společnosti, není morální, nýbrž amorální. Lidský život se stává čím dál nejistějším (potraty, eutanazie), laicistické bezbožectví vedlo k největším genocidám dějin: jakobínské za Francouzské revoluce, bolševické a nacistické.

Jak se můžeme nárůstu ateismu (teoretického i praktického) bránit? Možná jsem naivní, ale nejlepší je vzít do rukou zpovědní zrcadlo podle Desatera a pevně si vštípit, že Boží přikázání mají svou závaznost jednou provždy. To, že jsem postupoval v životě jinak, je můj hřích, který vyznám ve zpovědnici. Jedině touto „demonstrací“ mravního absolutismu mohou čelit soukromě i veřejně diktatuře relativismu (o němž mluví Benedikt XVI.) a ukázat druhým správnou cestu. Postní doba, kdy přistupujeme ke svatě zpovědi, je k tomu tou nejhodnější příležitostí.

PhDr. Radomír Malý
historik a publicista

RC MONITOR SI MŮŽETE OBJEDNAT NA ADRESE:

Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz.

Jméno a příjmení:

Ulice:

Obec:

PSČ:

E-mail:

Počet výtisků:

Náklady na tisk a distribuci jednoho čísla jsou přibližně 20 Kč, což za rok činí 440 Kč. Periodikum je distribuováno zdarma a jeho vydávání je možné jedine díky zaslaným darům. Všem dárcům Pán Bůh zaplať.

Letem světem

Socialistická španělská vláda si neví rady, **co s narůstající vlnou násilí na ženách.** Letos jí za obětí padlo už 11 manželek. Vláda dlouhodobě realizuje kampaně a programy proti násilí na ženách a pro podporu genderové rovnosti. Poslední známá vražda byla provedena jedenačtyřicetiletým mužem, který se z vazby, v níž byl kvůli domácímu násilí, dostal za příslib účasti na „kurzu rovnosti pohlaví“. Místo na kurz se však vydal koupit sekeru.

Je to nová doba a přináší nové myšlenky. Že jsou čerstvé, to vidíme na příkladu Španělska. Potřebují rozum a hlavně: zakotvení. V Božím řádu. V něm má každý své místo, a především každý důstojnost. Tu pravou. Ne jen politickou. Tu lze totiž lehce ztratit. **Asi jste se z médií stáčili dozvědět, jaké nebezpečí naší zemi hrozilo, kdyby se prvním náměstkem ministra školství Josefa Dobeše stal Ladislav Batora.** Jak napsal Adam B. Bartoš: „Převahu nad protivníkem si upevníme tím, že se jej budeme snažit v očích veřejnosti znevážit. Třeba tak, že jeho názory označíme za kuriózní, okrajové, kontroverzní, přežitě, zastaralé (ač jsou naprosto legitimní). Hodně zabírá slovíčko středověké.“ Skoro by to sedělo na každého normálního katolíka, co říkáte? Tedy, myšleno samozřejmě v recesi.

Na jiné straně světa mají odlišné problémy. Čína kromě regulace porodnosti řeší i počet psích mazlíčků v domácnostech. A tak Šanghaj zavádí politiku jednoho psa. Co s nadbytečnými psy? Utratíme.

Není snadné trefit z jednoho místa na druhé, zvláště když je tak vzdálené jako Čína od Evropy. Moderní člověk si ale ví rady: zakoupí speciální přístroj. Domini-

Koláž: mimi

kánská tradice nezklame. **Moderní dominikán vždy rád vyzkouší to, co by mohl pomoci Církvi, misijnímu úsilí, křesťanům i hledajícím.** Těm zvláště! Proto zkusí GPS. P. Jan Rajlich OP jeden model vlastní. Své zkušenosti záhy sdílel na Facebooku: „Zkoušel jsem GPS. Bravurně jsem s ní došel doprostřed lesa a tam se mi vybily baterie.“

Cestování už ale bylo dost, podívejme se zpátky domů. Proběhl festival Mene

Tekel. Dostali jsme sedm dní k oživení paměti a (s)vědomí české společnosti. Letošní téma festivalu „Reflexe totality v umění a vzdělávání“ oslovilo silně občanské sdružení Dcery 50. let. Mezi členkami jsou totiž dcery, jejichž otcové dokázali přivést naši literaturu, historii i filozofii do Evropy. Nežůstali nic dlužni své múze ani po propuštění z komunistického kriminálu, i když se mnohdy skrývali pod cizí jména. Více o tom nevíte? **Doporučujeme vaši pozornost www.menetekel.cz. Už pro mrazivé datum, které máme za sebou – 25. únor.**

Pojďme se v tom kontextu podívat na to, co jistě řešily rodiny i v 50. letech, ačkoli mnohé problémy byly nesrovnatelně závažnější. Potravin. V médiích se objevila zpráva, že jen sedm šťastných požívatin se vyhne vyšší DPH. A stejně to není jisté, lavíruje nám mléko a brambory.

My však víme, kdo by si věděl rady za všech okolností. Onen nejslavnější Čech se narodil už několikrát před 120 lety. Kvůli opilosti matrikáře **nelze dodnes s jistotou říci, kdy se manželům Marlen a Leopoldovi Cimrmanovým narodil syn Jára.** Víme jen, že to bylo v mrazivé únorové noci, rok však zůstává záhadou. Z matrikářova rukopisu lze přečíst rok 1853, 1856, 1859, 1864, 1868, 1883 nebo i 1884.

-zd-

6. 3. Ne	9. neděle v mezidobí Dt 11,18.26–28, Žl 31, Řím 3,21–25.28, Mt 7,21–27	13. 3. Ne	1. neděle postní Gn 2,7–9; 3,1–7, Žl 51, Řím 5,12–19, Mt 4,1–11
7. 3. Po	sv. Perpetua a Felicita, mučednice Tob 1,3; 2,1a–8, Žl 112, Mk 12,1–12	14. 3. Po	sv. Matylda Lv 19,1–2.11–18, Žl 19, Mt 25,31–46
8. 3. Út	sv. Jan z Boha, řeholník Tob 2,9–14, Žl 112, Mt 12,13–17	15. 3. Út	sv. Longin Iz 55,10–11, Žl 34, Mt 6,7–15
9. 3. St	Popeleční středa (den přísnehého postu) Jl 2,12–18, Žl 51, 2 Kor 5,20 – 6,2, Mt 6,1–6.16–18	16. 3. St	sv. Heribert, biskup Jon 3,1–10, Žl 51, Lk 11,29–32
10. 3. Čt	sv. Jan Ogilvie, kněz a mučedník Dt 30,15–20, Žl 1, Lk 9,22–25	17. 3. Čt	sv. Patrik, biskup Est 14,17n.p–raa-bb-gg-hh, Žl 138, Mt 7,7–12
11. 3. Pá	sv. Eulogius z Kordoby, mučedník Iz 58,1–9a, Žl 51, Mt 9,14–15	18. 3. Pá	sv. Cyril Jeruzalémský, biskup a učitel církve Ez 18,21–28, Žl 130, Mt 5,20–26
12. 3. So	sv. Kvirin, biskup a mučedník Iz 58,9b–14, Žl 86, Lk 5,27–32	19. 3. So	Slavnost sv. Josefa, snoubence Panny Marie (doporučený svátek) 2 Sam 7,4–5a.12–16, Žl 89, Řím 4,13.16–18.22, Mt 1,16.18–21.24a

Res Claritatis MONITOR – publicistický třináctideník vydávaný o. s. Res Claritatis pod záštitou České dominikánské provincie. Noviny jsou zaměřeny na osvětu široké veřejnosti v oblasti života a postojů římskokatolické Církve jako prevence náboženské nesnášenlivosti a xenofobie. ISSN: 1214-8458. MK ČR E 15474. Adresa redakce: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz, číslo účtu: 2400089111/2010. Šéfredaktor: Zdeňka Rybová. Výkonný redaktor: Mgr. Dagmar Kopecká. Redakční rada: fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP, Bc. Mária Pešeková, fr. Cyprián Suchánek OP, Mgr. Radim Ucháč, Mgr. Ondřej Vaněček. Teologický poradce: fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP. Vychází s církevním schválením Arcibiskupství pražského čj.: arc/419/10 ze dne 10. 9. 2010. Nevýžádané příspěvky a materiály se nevracejí.

